

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Michala Mazance, JUDr. Jana Passera a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobců: a) M. K., b) T. S., c) nezl. Z. S., d) nezl. A. K., e) nezl. D. K., zastoupených Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, poštovní příhrádka 21/OAM, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 1. 2007, čj. OAM-710/VL-07-08-2006, ze dne 22. 1. 2007, čj. OAM-709/VL-07-08-2006, a ze dne 26. 9. 2007, čj. OAM-1-629/VL-01-K04-2007, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 2. 2008, čj. 32 Az 11/2007 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 1. 2007, čj. OAM-710/VL-07-08-2006, neudělil žalobci a) mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutím z téhož dne, čj. OAM-709/VL-07-08-2006, žalovaný neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu žalobkyním b), c) a d). Rozhodnutím ze dne 26. 9. 2007, čj. OAM-1-629/VL-01-K04-2007, pak žalovaný neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu žalobci e).

Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného žalobami u Krajského soudu v Hradci Králové, který rozsudkem ze dne 28. 2. 2008, čj. 32 Az 11/2007 - 39, spojil řízení o žalobách ke společnému projednání a stejným rozsudkem žaloby zamítl.

Žalobci (stěžovatelé) brojili proti rozsudku krajského soudu kasační stížností jejíž důvody výslovně podřadili § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. tvrzené nezákonnosti, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem, § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tj. pro vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit, § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., tj. zmatečnosti řízení před soudem, a § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud zde podotýká, že stížní námitky nijak nelze podřadit důvodům podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a v tomto směru lze předpokládat, že stěžovatelé před pozdějším doplněním kasační stížnosti zkrátka označili všechny v úvahu přicházející důvody podle § 103 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel a) vytkl krajskému soudu, že mu neumožnil zúčastnit se ústního jednání. V této skutečnosti spatřuje jak vadu řízení, tak porušení svých práv vyplývajících z článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel si není vědom toho, že by jej krajský soud jakkoliv poučil o právu osobně se zúčastnit ústního jednání.

Stěžovatelé uvádějí, že tvrdili a dokazovali, že příslušníci tzv. čistého islámu jsou v jejich zemi původu pronásledováni, diskriminováni a nepřiměřeně trestáni. Krajský soud nepřijatelně odmítl důkazy stěžovatelů s tím, že „nijak neprokazují případnou osobní perzekuci žalobce“. Stěžovatelé pak zpochybňují závěr krajského soudu, podle něž se stěžovatel a) mohl dostat do zájmu policejních orgánů nikoliv proto, aby mu bylo bráněno ve vyznávání jeho víry, ale aby policie vyloučila možnost jeho účasti v nějaké ilegální extremistické muslimské organizaci. Krajský soud měl podle stěžovatelů vyložit, proč se stěžovatel jako člen nepovolené islámské církve nemusí obávat pronásledování nebo nepřiměřeného trestu odnětí svobody, o jakých hovoří zprávy ze země původu stěžovatelů. Stěžovatelé v této souvislosti zdůraznili, že není povinností žadatele o poskytnutí mezinárodní ochrany, aby své pronásledování prokazoval jinak než vlastní věrohodnou výpověď, a je to naopak žalovaný kdo musí nabídnout důkazy zpochybňující či vyvracející výpověď žadatele.

Stěžovatelka b) namítla, že správní orgán nic nezjistil o situaci členek nepovolených islámských církví a o diskriminaci tradičně muslimských žen v zemi původu stěžovatelů. Stěžovatelka b) v této souvislosti poukázala na článek 54 Příručky UNHCR k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků a tvrdila, že byla pro svůj tradiční islámský oděv, chování a zvyky terčem diskriminace a dokonce jí byla odmítnuta lékařská péče. Žalovaný ani krajský soud nezjistili nic o situaci v Kazachstánu v otázce dostupnosti lékařské péče a diskriminace tradičních muslimů ve zdravotnictví. Žalovaný a krajský soud odkázali stěžovatelku na vnitrostátní prostředky nápravy aniž by přitom reflektovali, že to byla právě policie, kdo stěžovatele obtěžoval a pronásledoval pro jejich náboženskou odlišnost. S ohledem na dosavadní zkušenosti se stěžovatelka b) obává, že by mohla být v budoucím životě diskriminována v pracovním životě a na úřadech.

Podobně se stěžovatelé obávají diskriminace dětí ve škole proto, že pocházejí z rodiny vyznavačů tzv. čistého islámu. Žalovaný a krajský soud v tomto směru nic nezjistili, přestože stěžovatelé nabídli řadu zpráv ze země původu, která je známa nedemokratickým režimem a porušováním lidských práv.

Stěžovatelé rovněž zdůraznili, že kazašské úřady měly být informovány o jejich žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany, což je může spolu s příslušností k nepovolené muslimské církvi vystavit v případě návratu uvěznění a tvrdým výsledkům. Stěžovatelé poukázali rovněž na kazašský zákon z roku 2005, podle kterého je možné stíhat členy nepovolených náboženských uskupení.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Domnívá se, že stěžovatelé převážně opakují námitky, které uplatnili již v žalobě a se kterými se krajský soud vypořádal. Žalovaný rovněž zdůraznil, že kazašské orgány nemají a nemohou mít informaci o tom, že stěžovatelé požádali v České republice o poskytnutí mezinárodní ochrany, od českých úřadů. Pokud takovou informaci disponují, pak podle žalovaného zřejmě od stěžovatelů samotných prostřednictvím jejich příbuzných. Stěžovatelé navíc tuto skutečnost uvedli až v žalobě a žalovaný k ní tedy nemohl při svém rozhodování přihlídnout.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přijatelnou.

Poté Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud předem dalšího odůvodnění podotýká, že krajský soud správně nerozhodoval o žádosti stěžovatelů o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti. Stěžovatelé totiž kasační stížnost po jejím podání, před tím, než krajský soud rozhodl o jejich žádosti, doplnili a k doplnění kasační stížnosti doložili také plnou moc advokátky Mg. Bohdany Novákové pro řízení o kasační stížnosti. Jejich žádost o ustanovení advokáta se tak stala bezpředmětnou.

Stížní námitka, podle níž krajský soud neumožnil stěžovateli a) zúčastnit se ústního jednání není důvodná. Výzva, zda stěžovatelé souhlasí s tím, aby krajský soud rozhodl bez jednání a s poučením, že pokud se ve stanovené lhůtě nevyjádří, bude jejich souhlas presumován (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), byla stěžovatelům a) a b), a to i ve vztahu ke stěžovatelkám c) a d), doručena dne 23. 5. 2007. Ve vztahu ke stěžovateli e) převzal stěžovatel a) výzvu dne 17. 1. 2008.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovatelům ani v námitce, podle níž jsou jako příslušníci tzv. čistého islámu jsou v jejich zemi původu pronásledováni, diskriminováni a nepřiměřeně trestáni a krajský soud měl vyložit, proč se nemusí obávat pronásledování nebo nepřiměřeného trestu odnětí svobody, o jakých hovoří zprávy ze země původu stěžovatelů. Nejvyšší správní soud především podotýká, že se postavením vyznavačů tzv.

čistého islámu v Kazachstánu již dříve zabýval a v této souvislosti odkazuje na svůj rozsudek ze dne 5. 12. 2007, čj. 3 Azs 89/2007 - 68 (www.nssoud.cz). V jeho rámci Nejvyšší správní soud mj. uzavřel, že zákonný požadavek povinné registrace náboženských skupin v Kazachstánu je zcela legitimní, odůvodněný zájmem na ochraně bezpečnosti osob, a nelze jej považovat za výraz porušování lidských práv (náboženské svobody), resp. za pronásledování z náboženských důvodů. Osoba, která se tomuto požadavku nepodřídila pak byla podle Nejvyššího správního soudu vystavena oprávněné pozornosti státních orgánů.

Dále Nejvyšší správní soud podotýká, že se krajský soud v napadeném rozsudku s odpovídajícími žalobními námitkami podrobně vypořádal, zejm. vysvětlil, v jakém kontextu se policejní orgány země původu stěžovatelů mohly zajímat o stěžovatele a). Krajský soud měl podle stěžovatelů vyložit, proč se stěžovatel a) jako člen nepovolené islámské církve nemusí obávat pronásledování nebo nepřiměřeného trestu odnětí svobody. V tomto směru je třeba uvést, že se stěžovatel prezentoval jako vyznavač tzv. čistého islámu s tím, že se nejedná o registrovanou církev, resp. stěžovatel při pohovoru uvedl, že jeho náboženství není registrováno a k doplňující otázce odkud je mu to známo dodal, že možná registrováno je, ale že mu to není známo. Ze stížní námitky není zcela zřejmé, zda mají stěžovatelé zmínkou o nepovolené církvi na mysli neregistrovanou církev. Krajský soud se s postavením stěžovatele v tomto směru vypořádal, vysvětlil, jaké důsledky mohou plynout z porušení registrační povinnosti, ale zároveň zdůraznil, že Kazachstán zaručuje svobodu vyznání a registrace se týká náboženských skupin či organizací, nikoliv vyznávání náboženské víry jednotlivci. Měla-li by zmínka o nepovolené církvi znamenat zakázanou církev, pak je třeba opět odkázat na rozsudek krajského soudu, který se vypořádal i se zájmem policie o osoby podezřelé z členství v zakázaných extremistických skupinách a s tím, že činnost organizací představujících bezpečnostní riziko monitorují i vyspělé demokratické státy. Nejvyšší správní soud přisvědčuje stěžovatelům, že žadatel o poskytnutí mezinárodní ochrany může své pronásledování prokazovat především vlastní věrohodnou výpovědí, a je to naopak správní orgán, kdo musí nabídnout důkazy zpochybňující či vyvracející výpověď žadatele. V posuzované věci však krajský soud přesvědčivě dovedl, proč shledal závěry žalovaného správnými, a sám v napadeném rozsudku odkazuje k jednotlivým zprávám, z nichž žalovaný vycházel, zejm. ze Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o situaci v oblasti dodržování lidských práv v Kazachstánu za rok 2005 a za rok 2006, Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o svobodě vyznání v Kazachstánu za rok 2005 a za rok 2006, informace OAMP Ministerstva zahraničních věcí ČR z 28. 8. 2006, 25. 5. 2007 a 17. 7. 2007 a ze zprávy organizace Forum 18 News Service z 9. 12. 2005. Krajský soud v tomto kontextu správně uvedl, že se žalovaný neopomněl vypořádat ani s listinami předloženými stěžovatelem a), které přeložil do českého jazyka a vyhodnotil.

Stěžovatelé vytkli žalovanému, že nic nezjistil o situaci členek nepovolených islámských církví a o diskriminaci tradičně muslimských žen. Stěžovatelka b) tvrdila, že byla pro svůj tradiční islámský oděv, chování a zvyky terčem diskriminace a dokonce jí byla odmítnuta lékařská péče. Žalovaný ani krajský soud pak podle stěžovatelů nezjistili nic o situaci v Kazachstánu v otázce dostupnosti lékařské péče a diskriminace tradičních muslimů ve zdravotnictví. Nejvyšší správní soud stížní námitce nepřisvědčil. Krajský soud se s tvrzeným případem, kdy mělo být stěžovatelce odmítnuto poskytnutí lékařské péče, ve

svém odůvodnění vypořádal, odkazuje přitom rovněž k napadenému správnímu rozhodnutí a podotýká, že žalovaný si při řešení této otázky vyžádal informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR z 28. 8. 2006. Krajský soud v této souvislosti rovněž vysvětlil, proč stěžovatelkou tvrzené obtíže na veřejnosti nelze považovat za pronásledování ve smyslu relevantních ustanovení zákona o azylu.

Vytýkají-li stěžovatelé žalovanému a krajskému soudu závěr, podle nějž stěžovatelé nevyčerpali vnitrostátní prostředky ochrany, a tvrdí, že to byla právě policie, kdo stěžovatele obtěžoval a pronásledoval pro jejich náboženskou odlišnost, nezbyvá Nejvyššímu správnímu soudu než odkázat část odůvodnění rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 1. 2007, čj. OAM-710/VL-07-08-2006, v níž odkazuje na zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv v Kazachstánu za rok 2005, z níž mj. vyplývá, že na základě oznámení korupce a porušování lidských práv došlo k řadě propuštění a disciplinárních potrestání policistů. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje se závěrem krajského soudu i žalovaného, podle nějž stěžovatelé nevyčerpali možnost ochrany dostupnými vnitrostátními prostředky.

Uvádí-li stěžovatelé, že se s ohledem na dosavadní zkušenosti stěžovatelka b) obává, že by mohla být v budoucím životě diskriminována v pracovním životě a na úřadech a že se stěžovatelé obávají diskriminace dětí ve škole, je třeba především uvést, že v tomto směru v žalobě ničeho nenamítli, a krajský soud se tedy s těmito skutečnostmi nemohl vypořádat (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Již nad rámec nutného odůvodnění proto Nejvyšší správní soud dodává, že se nejedná o skutečnosti, které by mohly být relevantní z hlediska posouzení tvrzeného pronásledování stěžovatelů v zemi jejich původu, již jen proto, že se jedná o relativně neurčitě formulované obavy do budoucna.

Konečně pak Nejvyšší správní soud k tvrzení stěžovatelů, podle nějž byly kazašské orgány informovány o jejich žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany, odkazuje na závěr krajského soudu opírající se o informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR z 25. 5. 2006, podle nějž osobám, které požádaly v České republice o azyl nehrozí v případě návratu postih ze strany státních orgánů.

Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu ke stěžovatelům má oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s. *a contrario* za použití § 120 s. ř. s. Žalovanému, který by měl jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti soud tuto náhradu nepřiznal, neboť z obsahu spisu nevyplývá, že by mu nad rámec běžné úřední činnosti jakékoliv náklady řízení vznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2008

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu